

Marinela Šmider

Gradska knjižnica Grada Donjeg Miholjca

ravnatelj@gkgdm.hr

513

O samoj povijesti knjižnice nema puno podataka i informacija. 1964. godine utemeljeno je Narodno sveučilište u sklopu kojeg se nalazila i knjižnica. Bila je otvorena samo nekoliko sati dnevno, a o knjigama je brinulo nestručno osoblje. Tek 1973. počelo se s prepisivanjem inventarnih knjiga bez datuma uvođenja te se može reći da se tek tada vidi određeni pomak u „stručnom“ radu. 1984. godine u Knjižnici se zapošljava profesor književnosti s punim radnim vremenom, osoba koja je počela pridavati pozornost stručnom radu te dovoditi knjižnicu u red. 1986. godine knjižnica je preseljena, a iste godine u prostoru knjižnice počinje raditi i videoteka. Iako započinju planovi za preuređenje i stvaranje suvremenijih uvjeta rada, knjižnica ostaje bez djelatnika. Prema dostupnim informacijama, knjižnica je tijekom Domovinskog rata bila otvorena, iako se najviše o fondu brinula spremaćica. Djelatnost knjižnice obnavlja se u srpnju 1993. kada se na mjesto voditelja knjižnice zapošljava profesor književnosti, koji kasnije postaje i diplomirani knjižničar. 1995. godine Općinsko vijeće Općine Donji Miholjac donosi odluku o podjeli Narodnog sveučilišta – osniva se nova ustanova Centar za kulturu Općine Donji Miholjac. U sastav Centra za kulturu ulazi i knjižnica. Za prostore Centra bila je namijenjena zgrada na Trgu A. Starčevića, gdje je i bila smještena knjižnica u prostoru od 100 metara kvadratnih. Centar je tada imao tri djelatnika i to jedan u računovodstvu (SSS), pomoćni knjižničar (SSS) te voditelj knjižnice i ravnatelj Centra u jednoj osobi (VSS). Dobra strana izdvajanja iz Narodnog sveučilišta jest ta što su se konačno sredstva namijenjena nabavi knjižne građe mogla za to i upotrijebiti, a najveći problemi, kao i u većini knjižnica, bili su manjak stručnog osoblja i premalen prostor. 2000. godine Gradsko vijeće Grada Donjeg Miholjca donosi odluku o osnivanju Narodne knjižnice Donji Miholjac.

2001. godine Knjižnica se seli u novi prostor površine 268 m². Iako je, prema Standardima za narodne knjižnice, taj prostor još uvijek nedovoljan, konačno je sva knjižna građa smještena na police, a u sklopu zgrade je i čitaonica s 18 sjedećih mjesta. U jesen 2004. počeli su radovi na zgradbi. Prvo je, zbog prokišnjavanja, potpuno obnovljen krov, a zatim su izmijenjeni prozori. Za 2005. godinu u planu je bilo uređenje pročelja i

unutrašnje uređenje knjižnice, no do toga nije došlo. 2007. godine knjižnica konačno počinje djelovati kao samostalna ustanova pod nazivom Narodna knjižnica Grada Donjeg Miholjca.

Nakon niza promjena djelatnika unutar knjižnice, 2018. godine kreće se u kompjutorizaciju poslovanja. Umjesto dotadašnje posudbe na papirićima, popisa knjiga u Excell tablicama, a koje nisu istovjetne stvarnom stanju na policama, uvodi se računalna posudba te mrežni katalog. Fond knjižnice na police raspoređen je prema načelima struke te je napokon traženu knjigu moguće pronaći na policama. Postavljene su nove oznake na policama i to tako da se korisnici mogu i samostalno snaći u knjižnici. Veća pozornost počinje se posvećivati izgledu i čistoći prostora, a u okviru mogućnosti djelatnika knjižnice. Nabavljenе su nove adekvatne police za dječji odjel te police i stolovi za prostor čitaonice. Knjižnica intenzivno radi na poboljšanju postojećih i uvođenju novih usluga, povećanju broja aktivnosti te se trudi afirmirati kao kulturno središte grada.

Od 2020. godine u knjižnici su zaposlena dva stručna djelatnika – ravnateljica i knjižničar, iste godine knjižnica mijenja naziv u Gradska knjižnica Grada Donjeg Miholjca te nastavlja graditi svoj identitet kroz novi prepoznatljivi logo knjižnice te novu mrežnu stranicu. Prostor Gradske knjižnice Grada Donjeg Miholjca dugi je niz godina bio u jako lošem stanju te neadekvatno opremljen. Što zbog samog prostora, što zbog neadekvatnog sustava grijanja, knjižnica korisnicima nije predstavljala ugodno mjesto za boravak. Zahvaljujući razumijevanju Osnivača – Grada Donjeg Miholjca, krajem 2020. godine izrađeni su projekti energetske obnove zgrade knjižnice te uređenja interijera, a nositelj obaju projekata bio je Grad Donji Miholjac kao osnivač knjižnice. Projekti su rađeni u suradnji sa strukom, a cilj je naravno bio dobiti što funkcionalniji prostor, uvezvi u obzir i to da je knjižnica organizam koji stalno raste.

U srpnju 2021. godine knjižnica seli na novu privremenu lokaciju, prostor koji je puno manji od dosadašnjeg. Knjižnica ima fond od preko 30.000 knjiga, od kojih je trebalo napraviti selekciju i odlučiti koje će knjige biti dostupne korisnicima za posudbu tijekom radova na zgradbi knjižnice, a koje će biti smještene u kutijama na dvije lokacije. Odabir knjiga koje će biti dostupne korisnicima tijekom određenog vremenskog razdoblja napravljen je sukladno čitateljskim navikama korisnika. Na privremenu lokaciju preseljen je manji dio namještaja i također manji dio fonda knjižnice. Privremena lokacija knjižnice bila je u samom centru, postala je vidljivija većem broju ljudi te se i broj korisnika počeo

povećavati. S povećanim brojem korisnika, došlo je i do mijenjanja čitateljskih navika i potreba korisnika. Srećom, većina korisnika imala je razumijevanja za situaciju te objašnjenje zašto određene knjige nisu trenutno dostupne za posudbu, a knjižnica ih zapravo posjeduje u svom fondu. Tijekom boravka u privremenom prostoru, knjižnica je nastavila raditi na poboljšanju vlastita vizualnog identiteta i svom knjižnici u javnosti, organizaciji brojnih aktivnosti sukladno prostornim mogućnostima, uz iščekivanje povratka u adaptiran i uređen prostor.

Tijekom 2022. godine odvijali su se radovi uređenja i adaptacije interijera knjižnice. Promijenjeni su podovi, spušten je strop, izgrađeni novi sanitarni čvorovi, rampa za invalide te izmijenjena rasvjeta. Adaptacijom zgrade, knjižnica je dobila dodatni prostor – galeriju. Ispod galerije nalazi se ured ravnateljice koji je ujedno i odjel nabave te zatvoreno spremište. Uz Grad Donji Miholjac, ovaj projekt sufinancirali su Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske te Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije.

Postavljena je fotonaponska elektrana, dizalice topline te unutarnje jedinice za grijanje/klimatizaciju. Projekt je sufinanciran od strane Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost, po Javnom pozivu za sufinanciranje korištenja obnovljivih izvora energije u zgradama javne namjene te Grada Donjeg Miholjca.

Na natječaju Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije – program prekogranične suradnje između Republike Hrvatske i Republike Srbije – Grad Donji Miholjac aplicirao je za opremanje knjižnice, dok je knjižnica prijavila opremanje knjižnice na javni poziv Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske. Zahvaljujući odobrenim sredstvima od obaju ministarstava, nabavljen je veliki dio potrebnog namještaja za rad i funkcioniranje.

Krajem 2022. godine započeo je povratak knjižnice u uređenu zgradu površine 323 m². Kako su u knjižnici zaposlena dva djelatnika, već su ranije napravljeni plan i program selidbe te je knjižnica preseljena, a knjige su posložene na police zahvaljujući volonterima knjižnice.

U nekadašnjem prostoru čitaonice danas se nalazi dječji odjel. Za novi dječji odjel nabavljene su police prilagođene djeci, element za slikovnice te dječji stolovi i stolice. Do tada knjižnica nije imala posebno izdvojen dječji odjel, nego mali dječji kutak. Djeca, a i roditelji, oduševljeni su njime te ga vrlo rado posjećuju, ne samo kako bi posudili knjige,

nego i kako bi boravili i družili se u svom prostoru. Nabavljeni su i didaktičke igračke, društvene igre i lego setovi, čime je stvoren prostor privlačan i prilagođen djeci.

Planirano je da novi prostor – galerija, bude multifunkcionalan prostor: čitaonica, ali i prostor na kojem će se organizirati i održavati različiti susreti, promocije, predavanje i radionice. Iz toga je razloga galerija opremljena sklopivim stolovima i stolicama koje se po potrebi mogu ili postaviti ili maknuti, ovisno o vrsti događanja. Nabavljeni su i govornice za održavanje promocija te „muzejski“ ormarići za smještaj zavičajne zbirke.

Za posudbeni odjel nabavljen je novi funkcionalniji knjižnični pult te je dio starih polica zamijenjen novim adekvatnijim policama. Zamjena starih polica novima nastavila se i kroz 2023. i 2024. godinu. Stare police smještene su u prostor zatvorenog spremišta, još jedan novi izdvojeni prostor koji je knjižnica dobila preuređenjem, a koji je svakoj knjižnici itekako potreban.

Otvorenje za korisnike nove moderne knjižnice bilo je 7. prosinca 2022. godine te je od tada knjižnica prepoznatljiva, ne samo u zajednici, već i u široj javnosti; kako novim prostorom, tako i događanjima i manifestacijama koje organizira. Građani Donjeg Miholjca i okolnih gravitirajućih mjesta napokon su dobili knjižnicu kakvu zасlužuju. Vidljiv je i porast broja novih korisnika te posjetitelja na događanjima koje knjižnica organizira. Knjižnica je napokon smještena u prostoru kojim se može pohvaliti, pružati svojim korisnicima kvalitetne usluge te organizirati brojna događanja, susrete, radionice i različite aktivnosti.

Slika 1. Preseljenje knjižnice

Slika 2. Galerija knjižnice

Slika 3. Dječji odjel knjižnice

Slika 4. Djelatnici knjižnice u novom prostoru